

Rottebekæmpelse i Halsnæs Kommune

Rottehandlingsplan 2019-2021

September 2019

Halsnæs
Kommune

Oplev det rå og autentiske Halsnæs

Indledning

Lovgrundlag

Kommunerne skal udarbejde en handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter i henhold til bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter¹. Planen skal revideres hvert 3. år.

Handlingsplanen skal indeholde følgende minimumskrav:

- Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen.
- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen
- Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen.
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål.
- Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse og samarbejde med forsyningen om kloakrottebekæmpelse indeholdende beskrivelse af omfang og metoder (fælder, spærrer, gift mv.).
- Plan for kommunens tilsyn med privat rottebekæmpelse, hvis kommunen tillader privat rottebekæmpelse.

Handlingsplanen skal, hvor det er relevant, beskrive særlige indsatsområder vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter på følgende steder:

- Tilsynspligtige ejendomme.
- Andre ejendomme end tilsynspligtige ejendomme.
- Fødevareromsomheder.
- Kloakker og stikledninger, herunder anvendelse af kloakblokke og rottespærrer.
- Havnearealer.
- Kommunale genbrugspladser.
- Deponeringsanlæg.
- Vildtfodringspladser.

Tidligere rottehandlingsplaner

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter i Halsnæs Kommune 2013-2015.

Rottehandlingsplan 2016-2018. Denne handlingsplan erstatter den tidligere rottehandlingsplan.

Udvikling i rottebekæmpelsen

Kravene til rottebekæmpelsen har ændret sig i de senere år. Der er kommet større fokus på at forebygge rottetilhold gennem rottesikring af bygninger frem for forebyggende giftudlægning, som ikke længere er tilladt. Det er for dels at nedsætte risikoen for resistens, det vil sige, at rotterne bliver immune over for giften og dels at undgå sekundære forgiftninger.

- Resistens over for visse af de anvendte gifte er nogle steder et problem. For at sikre at rotterne ikke udvikler generel resistens, så de ikke kan bekæmpes med gift, har Miljøstyrelsen fastsat en resistensstrategi om, at man skal anvende de svageste gifte i rottebekæmpelsen først og først overgå til stærkere gifte, hvis de svageste gifte ikke har mærkbart resultat.
- Sekundær forgiftning er betegnelsen for, at rovdyr og rovfugle ophober gift i kroppen efter at have ædt rotter, der er døde eller svækkede efter indtagelse af rottegift. Over 80 % af de undersøgte rovdyr og -fugle havde rottegift i kroppen. Det har indflydelse på deres overlevelse og forplantningsevne.

Lovændringer

Der er sket ændringer i lovgrundlaget siden sidste rottehandlingsplan.

¹ Bekendtgørelse nr. 1686 af 18. december 2018.

- Der er åbnet mulighed for en begrænset autorisation til rottebekæmpelse, en såkaldt R2 autorisation på egen erhvervsejendom. Autorisationen kan opnås af personer, der har sprøjtebevis eller lignende, efter gennemførelse af et en-dages kursus i rottebekæmpelse. Man kan så indkøbe de svageste rottegifte og anvende dem på egen ejendom. Rottetilholdet og den gennemførte bekæmpelse skal anmeldes til kommunen, og gifforbruget skal indberettes.
- Der er givet mulighed for, at borgere og virksomheder kan indgå en bekæmpelsesaftale med en privat bekæmper med en såkaldt R1 autorisation. Tidligere kunne dette kun ske uden for kommunal åbningstid. Den private bekæmper skal indberette rottetilholdet, bekæmpelse og gifforbrug til kommunen. Man kan stadig indgå en privat sikringsordning med en R1 autoriseret bekæmper, men den er ikke længere er betinget af, at ejendommen er rottefri på tidspunktet for indgåelsen af ordningen.
- Kommunen har mulighed for at bestemme, om der må udføres privat bekæmpelse i kommunen. Den private bekæmpelse skal overholde kommunens handlingsplan og rottebekendtgørelsens bestemmelser. Hvis kommunen forbyder privat bekæmpelse, må bekæmpelsen udelukkende ske af det firma, som kommunen har indgået kontrakt med om rottebekæmpelsen. Et evt. forbud vil gælde selve bekæmpelsen. Der vil fortsat kunne foretages forebyggende indsats med bygningsgennemgang suppleret med en ikke giftig monitorering af rotteaktivitet.
- Tilsyn med ejendomme i landzone er ændret til udelukkende at omfatte erhvervsejendomme med henholdsvis dyrehold og planteavl. Disse ejendomme skal have et opsøgende besøg af rottefængerens en gang om året i perioden oktober til februar. Der vil blive foretaget en bygningsgennemgang og foretaget bekæmpelse, hvor der er rotter. Tidligere skulle samtlige ejendomme i landzone besøges mindst hvert andet år. Det var dog muligt at få dispensation for parcelhuse i landsbyer.
- Der skal fra den 1. januar 2019 være weekendbemanding på bekæmpelse af, hvis der indgives anmeldelse af rotter indendørs i beboelser, institutioner, på fødevarer virksomheder og på tilsynspligtige ejendomme, hvor rotter udgør en særlig sundhedsmæssig risiko.
- Kravene til opsætning af rottespærrer er skærpet, så kommunen også – efter tilladelse fra grundejer – skal opsætte rottespærrer på statslige, regionale og private institutioner, hvor det er teknisk muligt. Dette skal være gennemført inden den 1. januar 2021.

Rottebekæmpelsen i Halsnæs Kommune

Praktisk rottebekæmpelse

Den praktiske rottebekæmpelse i Halsnæs Kommune er udliciteret til bekæmpelsesfirmaet Rentokil efter et fælles udbud sammen med 5 andre kommuner. Kontrakten løber fra 1. januar 2018 og 3 år frem med mulighed for forlængelse på et år. Når der anmeldes rotter indendørs i beboelsesejendomme inden kl. 12, vil rottebekæmperen så vidt muligt komme samme dag. Dette gælder også i weekenden. Foretages anmeldelsen efter kl. 12 vil rottebekæmperen senest komme dagen efter. Der kan gå op til 4 dage, før der foretages bekæmpelse uden for beboelsesejendomme og i f.eks. udhuse og skure.

Firmaet udfører:

- Undersøgelse og rådgivning ved den enkelte anmeldelse.
- Rottebekæmpelse med tilhørende opfølgende tilsyn.
- Indberetning af de udførte tiltag i kommunens digitale system RotteWeb.
- De lovpligtige tilsyn på tilsynspligtige ejendomme.

Halsnæs Kommunes forpligtelse som myndighed på rotteområdet

- Rådgivning af borgere og virksomheder i forbindelse med konkrete sager.
- Myndighedsbehandling i forbindelse med påbud om rottesikring.
- Tilsyn med private rottebekæmpere.
- Løbende dialog med og kontrol med det valgte bekæmpelsesfirma.
- Indberetning af data til Miljøstyrelsens database Rottereden.
- Administration af RotteWeb.
- Information til borgerne om pligt til at anmelde rotter.
- Formidling om rottebekæmpelse og økonomi.
- Udarbejdelse af handlingsplan op opfølgning på denne.

RotteWeb

Halsnæs Kommune benytter det digitale system RotteWeb til at håndtere rotteanmeldelser. Borgeren kan anmelde rotter via kommunens hjemmeside direkte i systemet. Rottebekæmperen registrerer, hvordan bekæmpelsen sker på de enkelte ejendomme og hvilke tiltag, der skal ske for at komme rotterne til livs. Det sikres hermed, at kommune og rottebekæmper har de samme oplysninger om den enkelte rotteanmeldelse. Borgeren har også mulighed for at anmelde rotter telefonisk til bekæmpelsesfirmaet, som så opretter anmeldelsen i RotteWeb. Når en anmeldelse bliver afsluttet overføres den automatisk til Miljøstyrelsens database Rottereden.

Sweco, der er systemudbyder på RotteWeb, har gennem et stykke tid arbejdet på at udvikle et nyt system, DriftWeb, som afløser fra RotteWeb. Flere kommuner er overgået til det nye system. Halsnæs Kommune har sammen med de 5 øvrige kommuner, som vi har haft fælles udbud med, valgt at vente med at overgå til DriftWeb som de sidste kommuner. Dermed forventes det, at systemet er mere driftssikkert og de første børnesygdomme er overstået.

Evaluering af handlingsplan 2016-2018

Overordnede mål for rottebekæmpelsen 2016-2018

1. At borgerne oplever en effektiv rottebekæmpelse og god service ved anmeldelse af rotter.
2. At forbruget af kemiske bekæmpelsesmidler i rottebekæmpelsen minimeres samtidig med, at midler med det svageste aktivstof anvendes først, forudsat at der ikke er konstateret resistens.
3. At der i højere grad forebygges mod rotter.

Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen 2016-2018

- Der gennemføres en tilfredshedsundersøgelse af rottebekæmpelsen baseret på stikprøver blandt de borgere, der har fået foretaget rottebekæmpelse.
- Forbruget af kemiske bekæmpelsesmidler i Halsnæs Kommune holdes på samme eller lavere niveau end 2014-2015. Der anvendes primært stoffer med det svageste aktivstof, mens øvrige aktivstoffer anvendes i mindre omfang.
- Der gennemføres en kampagne i udvalgte områder med henblik på forebyggelse. Det kan f.eks. være med fokus på private stikledninger, private sikringsordninger, vildtfodring eller fuglefodring.

Er målene opfyldt?

Tilfredshed med rottebekæmpelsen

Der er ikke gennemført en systematisk tilfredshedsundersøgelse blandt borgere, der har fået foretaget rottebekæmpelse. Det var planlagt at udføre en tilfredshedsundersøgelse i forbindelse med, at den tidligere aftale med bekæmpelsesfirmaet skulle udløbe i 2017 med henblik på stillingtagen til en evt. forlængelse af aftalen. Da det blev besluttet at indgå i et fælles udbud med andre kommuner, hvor kravene til bekæmpelsesfirmaet er stillet op, blev det mindre aktuelt med en tilfredshedsundersøgelse. Administrationen har i kontakten med borgerne mødt både tilfredshed og utilfredshed med den gennemførte rottebekæmpelse. Den praktiske udførelse bliver løbende drøftet med bekæmpelsesfirmaet.

Det indberettede forbrug af kemiske bekæmpelsesmidler i kg og antallet af rotteanmeldelser

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Svag gift	0	25	13	8	74	206
Mellemgift	246	25	39	30	16	10
Stærk gift	0	0	0,2	1	1	1
Rotteanmeldelser	545	706	667	765	952	1220

Det indberettede giffforbrug af kemiske bekæmpelsesmidler og antallet af rotteanmeldelser, beregnet som indeks på baggrund af 2015 i Halsnæs Kommune HK og hele landet DK.

	2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	HK	DK	HK	DK	HK	DK	HK	DK	HK	DK	HK	DK
Svag gift	0	0,2	1,9	0,55	1	1	0,62	1,3	5,7	1,3	16	0,98
Mellemgift	6,3	2,3	0,64	2,1	1	1	0,77	0,88	0,41	1,1	0,26	1,7
Stærk gift	0	1,2	0	1,0	1	1	5	1,1	5	1,0	5	5,0
Rotteanmeldelser	0,82	0,83	1,1	0,99	1	1	1,2	1,1	1,4	1,1	1,8	1,0

Tallene viser det indberettede giftforbrug. Mængderne skal tages med forbehold for korrekt indberetning. Der ses dog klart en udvikling i øget brug af svage gifte og mindre forbrug af mellemgifte. Det ser umiddelbart ud til, at det samlede giftforbrug pr. anmeldelse er øget væsentligt det seneste år i Halsnæs Kommune. Der bruges dog gennemsnitlig mindre gift pr. rotteanmeldelse i Halsnæs Kommune, end der er registreret på landsplan.

Rotteanmeldelserne er steget gennem årene. Den samme tendens ses i hele landet frem til 2016. De seneste 2 år er rotteanmeldelserne steget mere i Halsnæs Kommune end på landsplan. Antallet af rotteanmeldelser er naturligvis en indikator for, hvor mange rotter der er, men det kan tillige skyldes, at borgerne er blevet mere opmærksomme på at anmelde rotter samtidig med, at det er lettere at anmelde.

Forebyggelse mod rotter

Der er ikke gennemført konkrete kampagner, men Halsnæs Kommune har købt nogle korte animationsfilm, der på en enkel og humoristisk måde giver råd og vejledning om rotteforebyggelse. Videoerne er lagt på kommunens hjemmeside. Administrationen henviser til dem i konkrete sager.

Der er følgende film:

Fumle & de fæle rotter henvender sig til alle med en fortælling om, hvordan man forebygger, at der er føde-, gemme- og redepladser til rotter ved ens bolig, og hvordan man anmelder rotter.

Rotter & oplag giver gode råd til, hvordan oplag skal laves for at undgå, at det bliver til rotteeder.

Rotter & Høns giver gode råd til, hvordan man indretter en hønsegård og fodrer hønsene, så man ikke fodrer rotter i stedet.

Rotter & Fugle giver gode råd til at undgå, at fuglefoder bliver til rottefoder.

Rotter & Kloakker viser, hvordan man ser tegn på utætte kloakker på sin ejendom

Rotter & Kompost giver gode råd til, hvordan man indretter sin kompostbeholder og affaldsspand for at undgå rotter.

Rotter på loftet henvender sig til folk, der har fået dyr på loftet og viser bl.a. hvordan ekskrementer fra forskellige dyr ser ud.

Bumle & de fæle rotter handler om rotter på landet og giver gode råd til, hvordan man indretter og driver sit landbrug, så risikoen for rotter minimeres.

Alle videoerne slutter med en vejledning om, hvordan man anmelder rotter til kommunen.

Rottebekæmpelse 2019-2021

Overordnede mål for rottebekæmpelsen 2019-2021

På baggrund af evalueringen af handlingsplan 2016-2018 fastsættes følgende overordnede mål for rottebekæmpelsen i perioden 2019-2021:

- Forebyggelse frem for bekæmpelse skal være den overordnede strategi.
- Borgere og virksomheder skal opleve en god service og effektiv rottebekæmpelse.
- Der skal foretages en effektiv bekæmpelse for at forebygge gener fra rotter og tilstræbe, at rotterne i videst muligt omfang ikke findes uden for kloakkerne.
- Begrænse anvendelsen af gift, blandt andet for at medvirke til begrænsning af forgiftning af rovdyr og rovfugle.

Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen

Udgifter til rottebekæmpelse er gebyrfinansieret som en promille af ejendomsværdien for alle ejendomme i kommunen. Halsnæs Kommune har haft et fællesudbud med fem andre kommuner. Til bekæmpelsesfirmaet betales et beløb pr. rotteanmeldelse, pr. tilsynsbesøg på tilsynspligtige ejendomme samt et fast gebyr for weekendbemanding. Weekendbemanding er blevet lovpligtigt fra 2019. Derudover er der udgifter til it-løsning, opsætning og servicering af rottespærre samt tidsforbrug i administration. Der er i 2018 brugt 0,28 årsværk i kommunens administration. Da der har været en stigning i antal sager, og det er mere tidskrævende at foretage bekæmpelse med mindre gift kan der forventes en stigning i forhold til tidligere.

Der opkræves p.t. 0,0284 promille, svarende til 800.000 kr. Indtægter og udgifter skal hvile i sig selv over en årrække. Der har været øgede udgifter i 2018 på grund af flere rotteanmeldelser, og fra 19 nye krav til weekendbemanding og større krav til tilsynet på de tilsynspligtige ejendomme. Der er lagt op til en øgning af promillesatsen i 2020 til 0,0426, svarende til 1.200.000 kr. Satsen fastsættes som en del af kommunens budget.

Der lægges op til en forventet stigning i 2020 på 50 % i forhold til 2019. Det skyldes, at prisen for 2018 og 2019 har vist sig at være sat for lavt i forhold til antal anmeldelser. Med en forventet opkrævning på 0,0426 promille af ejendomsværdien, vil det svare til, at en ejendom med en ejendomsvurdering på 1,5 mio. kr., skal betale 64 kr. for rottebekæmpelse i 2020. Det vurderes at være lavt sammenlignet med andre kommuner.

Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen

- Rotteanmeldelser behandles inden for den krævede reaktionstid.
- Rottebekæmperen følger resistensstrategien, det vil sige, at der anvendes de svageste gifte først.
- At giftforbruget som et gennemsnit af rotteanmeldelserne ikke øges.
- Rottebekæmperen giver vejledning om forebyggende indsats, så borgeren rottesikrer sin ejendom så grundigt, at gentagne rotteangreb undgås.
- Det elektroniske rotteindberetningssystem udnyttes maksimalt, så systemet indeholder alle relevante data om årsag og bekæmpelse, således at forebyggelse og information kan målrettes relevante problemstillinger.
- Der føres tilsyn med bekæmpelsesfirmaets opfyldelse af kontrakten.
- Der føres tilsyn med den private bekæmpelse.
- Der skal efter tilladelse fra grundejere installeres rottespærre, hvor det er teknisk mulig på private, regionale og statslige skoler og institutioner.
- Stagnation og gerne fald i antal anmeldelser set i forhold til 2018 niveau.

Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål

- Der foretages løbende stikprøver i det digitale rotteindberetningssystem for at følge op på overholdelse af tidsfrister og giftforbrug.
- Der gennemføres en tilfredsundersøgelse i første halvår af 2020 blandt de borgere og virksomheder, der har fået foretaget rottebekæmpelse.

- Der er løbende dialog med rottebekæmpelsesfirmaet omkring den daglige bekæmpelse og eventuelle problemsager, så disse løses hurtigst muligt.
- Der anvendes i højere grad giftfri bekæmpelse, hvor det er muligt.
- Der er tæt dialog med Halsnæs Forsyning i de sager, hvor rotteproblemet skyldes fejl på det offentlige kloaksystem.
- Informationen på kommunens hjemmeside kontrolleres løbende og opdateres ved behov.
- Sagsbehandlere og rottebekæmpere deltager i erfaringsudvekslingsfora, temamøder og efteruddannelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.
- 8 animationsfilm på kommunens hjemmeside om hvordan man forebygger at få rotter. Der reklameres for filmene ved årlige kampagner og ved konkret dialog med borgere og virksomheder.

Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse og samarbejde med Halsnæs Forsyning om

kloakrottebekæmpelse

Halsnæs Forsyning A/S råder over 57 elektroniske aflivningsfælder, som flyttes rundt til områder, der berøres af anlægsarbejder og øvrige områder, hvor der er behov for en målrettet indsats på grund af for mange rotter. Halsnæs Forsyning har desuden opsat mekaniske rottespærre af 2-klapsmodellen i et enkelt område i samarbejde med grundejerne.

Halsnæs Kommune vil fortsat samarbejde med forsyningen om en målrettet indsats i områder med mange rotter.

Plan for tilladelse til og tilsyn med privat rottebekæmpelse

Med denne handlingsplan tillader Halsnæs Kommune privat rottebekæmpelse i kommunen. Bekæmpelsen må kun udføres af personer, der har opnået autorisation hertil enten R1 eller R2 autorisation. R2 autoriserede personer må kun udføre bekæmpelse på egen erhvervsejendom.

Den private bekæmpelse skal udføres i overensstemmelse med denne handlingsplan og reglerne fastsat i rottebekendtgørelsen.

Halsnæs Kommune vil stikprøvevis føre tilsyn med den private bekæmpelse herunder, at der ikke foretages ulovlig forebyggende giftudlægning.

Særlige indsatsområder vedrørende forebyggelse af rotter på særlige lokaliteter

Tilsynspligtige ejendomme

Der er p.t. 158 tilsynspligtige ejendomme med henholdsvis dyrehold og planteavl. Rottebekæmperen vil besøge disse ejendomme 1 gang om året i perioden fra oktober til februar. Der skal foretages en bygningsgennemgang og bekæmpelse, hvor der er rotter.

Administrationen vil foretage stikprøvekontrol heraf i form af interview med ejere af de tilsynspligtige ejendomme. Administrationen vil årligt revidere listen over tilsynspligtige ejendomme.

Andre ejendomme end tilsynspligtige ejendomme

På de øvrige ejendomme foretages kun bekæmpelse ved anmeldelse af rotter. Administrationen vil ved løbende stikprøver følge op på rottebekæmpelsen og være i dialog med rottebekæmpelsesfirmaet. Der vil som nævnt blive udført en brugertilfredshedsundersøgelse i første halvår af 2020 blandt ejendomme, der har fået foretaget rottebekæmpelse,

Fødevareromsomheder

På fødevareromsomheder foretages eftersyn af rotter samtidig med Fødevarerregionens kontrol. Der er gensidig underretningspligt mellem kommunen og Fødevarerregionen.

Kloakker og stikledninger, herunder anvendelse af kloakblokke og rottespærre

Halsnæs Forsyning anvender kun i begrænset omfang gift i kloakkerne for at undgå, at der udvikles resistens. Som nævnt råder forsyningen over elektroniske aflivningsfælder, der flyttet rundt i kloakkerne. Der er opsat rottespærre i nogle boligområder og på de kommunale skoler og institutioner, hvor det var hensigtsmæssigt og teknisk muligt.

Halsnæs Kommune vil i den kommende tid rette henvendelse til de private, regionale og statslige skoler og institutioner, der ikke allerede har fået installeret rottespærre med henblik på at undersøge muligheden for installering inden 1. januar 2021.

Havnearealer

Der er ikke på Lynæs eller Frederiksværk Havn konstateret særlige rotteproblemer. En fødevareromsomhed på Frederiksværk Havn har en forebyggende sikringsordning.

På stålværksområdet, der tillige omfatter en erhvervshavn, har man en forebyggende sikringsordning med sms-meldere og registreringsbokse uden permanent gift. Hvis der meldes rotter vil det private bekæmpelsesfirma udføre bekæmpelse.

På Hundested Havn har der været rotteproblemer. Havnen har de seneste år sat rottespærre i kloakkerne, der fører ind i bygningerne.

Der foretages bekæmpelse af mink både på Hundested Havns og Lynæs Havn i samarbejde med Naturstyrelsen.

Kommunale genbrugspladser

Der er ikke konstateret særlige rotteproblemer på kommunens genbrugspladser.

Deponeringsanlæg

Der er ingen aktive deponeringsanlæg i Halsnæs Kommune.

Vildtfodringspladser, fuglefodring og hønsehold

Vildtfodringspladser, fuglefodring og hønsehold kan let skabe rottetilhold. Det vigtigste er, at der ikke fodres direkte på jorden og, at der ikke udlægges mere foder, end der ædes. Det er derfor nødvendigt med hyppige suppleringer af foderet. Man skal anvende foderautomater eller hæve foderet minimum 1 meter over jorden.

Halsnæs Kommune har købt en animationsfilm med gode råd om hensigtsmæssig fuglefodring og foderudlægning ved hønsehold for at forebygge rotteproblemer.

Administrationen vil i planperioden tage kontakt til jagtforeningerne i kommunen med henblik på at forebygge rotteproblemer på vildtfodringspladserne.

Halsnæs Kommune
Rådhuspladsen 1
3300 Frederiksværk
Telefon 4778 4000
mail@halsnaes.dk
www.halsnaes.dk

PART OF
**GREATER
CoPENHAGEN**